

Sprawozdanie końcowe urzędnika przeprowadzającego spotkanie wyjaśniające ⁽¹⁾**Qualcomm (rażące zaniżanie cen)****(AT.39711)**

(2019/C 375/06)

1. Wprowadzenie

- (1) W projekcie decyzji, do którego odnosi się niniejsze sprawozdanie („projekt decyzji”), stwierdzono, że przedsiębiorstwo Qualcomm Inc. („Qualcomm”), od dnia 1 lipca 2009 r. do dnia 30 czerwca 2011 r. włącznie, dostarczało określone ilości trzech rodzajów chipsetów zgodnych ze standardem UMTS ⁽²⁾ poniżej kosztów swoim dwóm najważniejszym klientom – przedsiębiorstwom Huawei i ZTE – z zamiarem wyeliminowania przedsiębiorstwa Icera Inc. („Icera” ⁽³⁾), swojego ówczesnego głównego konkurenta w segmencie rynku oferującym zwiększoną szybkość przesyłania danych. Zgodnie z projektem decyzji narusza to art. 102 TFUE i art. 54 Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

2. Wstępny etap postępowania wyjaśniającego

- (2) Postępowanie w sprawie AT.39711 wszczęto w wyniku początkowej skargi wniesionej przez przedsiębiorstwo Icera do Komisji w dniu 30 czerwca 2009 r., którą to skargę zastąpiono jej zmienioną i zaktualizowaną wersją z dnia 8 kwietnia 2010 r.
- (3) Komisja wszczęła postępowanie wyjaśniające na podstawie zarzutów sformułowanych w ostatniej wersji skargi zastępującej wersję początkową. W dniu 26 lipca 2010 r. przedsiębiorstwo Qualcomm przedstawiło uwagi dotyczące tej wersji.
- (4) W pismach z dnia 1 maja, 17 maja i 31 lipca 2012 r. przedsiębiorstwo Nvidia, które przejęło przedsiębiorstwo Icera w maju 2011 r., dostarczyło dalszych informacji, uzupełniając i podnosząc zarzuty dotyczące praktyki rażącego zaniżania cen.
- (5) W okresie od czerwca 2010 r. do kwietnia 2015 r. Komisja wystosowała szereg wezwań do udzielenia informacji do przedsiębiorstw Qualcomm, Icera/Nvidia i innych podmiotów działających w sektorze chipsetów pasma podstawowego. W dniu 8 sierpnia 2013 r. urzędnik przeprowadzający spotkanie wyjaśniające ⁽⁴⁾, zgodnie z art. 3 ust. 7 i art. 4 ust. 2 lit. c) decyzji 2011/695/UE, przedłużył termin na udzielenie przez Qualcomm odpowiedzi na jedno z tych wezwań – z dnia 10 lipca 2013 r. ⁽⁵⁾.
- (6) Dnia 3 marca 2014 r., w następstwie wniosków złożonych przez przedsiębiorstwo Qualcomm w 2013 r., Dyrekcja Generalna Komisji ds. Konkurencji („DG ds. Konkurencji”) przekazała temu przedsiębiorstwu mniej okrojone wersje początkowej skargi z 2009 r. oraz zmienionej skargi z 2010 r.
- (7) W dniu 16 lipca 2015 r. Komisja wszczęła postępowanie do celów art. 11 ust. 6 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 ⁽⁶⁾ oraz art. 2 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 773/2004 ⁽⁷⁾ w przedmiocie przedsiębiorstwa Qualcomm, w sprawie AT.39711.

⁽¹⁾ Na podstawie art. 16 i 17 decyzji 2011/695/UE Przewodniczącego Komisji Europejskiej z dnia 13 października 2011 r. w sprawie funkcji i zakresu uprawnień urzędnika przeprowadzającego spotkanie wyjaśniające w niektórych postępowaniach z zakresu konkurencji (Dz.U. L 275 z 20.10.2011, s. 29) („decyzja 2011/695/UE”).

⁽²⁾ Są to „chipsety pasma podstawowego” (komponenty zapewniające łączność mobilną w urządzeniach łączności komórkowej), które pracują w oparciu o standard „Uniwersalnego Systemu Telekomunikacji Ruchomej” wykorzystywany w technologii łączności komórkowej oraz są zgodne z tym standardem.

⁽³⁾ W maju 2011 r. przedsiębiorstwo Icera zostało przejęte przez przedsiębiorstwo Nvidia Inc. („Nvidia”) i stało się spółką zależną należąca w całości do tego przedsiębiorstwa, które w efekcie wstąpiło w miejsce przedsiębiorstwa Icera jako skarżącego.

⁽⁴⁾ Do dnia 3 grudnia 2015 r. funkcję urzędnika przeprowadzającego spotkanie wyjaśniające w tej sprawie pełnił Wouter Wils.

⁽⁵⁾ Urzędnik przeprowadzający spotkanie wyjaśniające przedłużył wspomniany termin do dnia 18 listopada 2013 r. Na kolejny wniosek przedsiębiorstwa Qualcomm DG ds. Konkurencji ponownie przedłużyła przedmiotowy termin – do dnia 2 grudnia 2013 r.

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1) („rozporządzenie nr 1/2003”).

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 773/2004 z dnia 7 kwietnia 2004 r. odnoszące się do prowadzenia przez Komisję postępowań zgodnie z art. 81 i art. 82 Traktatu WE (Dz.U. L 123 z 27.4.2004, s. 18), zmienione rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/1348 z dnia 3 sierpnia 2015 r. (Dz.U. L 208 z 5.8.2015, s. 3) („rozporządzenie nr 773/2004”).

- (8) W następstwie spotkania dotyczącego aktualnej sytuacji, które odbyło się w dniu 3 września 2015 r. i w którym uczestniczyły DG ds. Konkurencji oraz przedsiębiorstwo Qualcomm, w dniu 11 września 2015 r. DG ds. Konkurencji przekazała przedsiębiorstwu Qualcomm uwagi przedsiębiorstwa Nvidia, o których mowa w pkt 4 powyżej.

3. Pierwsze pisemne zgłoszenie zastrzeżeń

- (9) W dniu 8 grudnia 2015 r. Komisja przyjęła do celów art. 27 ust. 1 rozporządzenia nr 1/2003 i art. 10 ust. 1 rozporządzenia nr 773/2004 pisemne zgłoszenie zastrzeżeń skierowane do przedsiębiorstwa Qualcomm („pisemne zgłoszenie zastrzeżeń”).

3.1. Dostęp do akt w następstwie pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń

- (10) W dniu 21 grudnia 2015 r. DG ds. Konkurencji przekazała przedsiębiorstwu Qualcomm dokumenty zapisane na elektronicznym urządzeniu pamięciowym w celu zapewnienia temu przedsiębiorstwu dostępu do akt postępowania wyjaśniającego w sprawie AT.39711 zgodnie z art. 27 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003. DG ds. Konkurencji przekazała następnie przedsiębiorstwu Qualcomm dodatkowe materiały, w szczególności mniej okrojone wersje uwag osób trzecich. Nie wszystkie kwestie związane z dostępem do akt można było jednak rozwiązać na linii DG ds. Konkurencji–Qualcomm.

- (11) Pismem z dnia 18 kwietnia 2016 r. przedsiębiorstwo Qualcomm – zgodnie z art. 3 ust. 7 i art. 7 ust. 1 decyzji 2011/695/UE – zwróciło się do mnie o dodatkowy dostęp do niektórych materiałów znajdujących się w aktach sprawy lub, w stosownych przypadkach, o ich wyjaśnienie. W mojej decyzji z dnia 13 lipca 2016 r. opisałem, w jaki sposób rozpatrywałem liczne wnioski, zachowując równowagę między prawem przedsiębiorstwa Qualcomm do bycia wysłuchanym a kolidującym z tym prawem interesem w zachowaniu poufności. Zasadniczo wiązało się to z dostarczeniem mniej okrojonych wersji niektórych dokumentów otrzymanych od przedsiębiorstwa Icera/Nvidia i różnych innych osób trzecich. Umożliwienie zainteresowanym podmiotom udzielającym informacji bycia wysłuchanymi⁽⁸⁾ oraz, w stosownych przypadkach, sporządzenia nowych wersji odpowiednich dokumentów zajęło trochę czasu i ogólnie wiązało się z koniecznością kilkukrotnej wymiany korespondencji.

3.2. Termin na udzielenie przez Qualcomm pisemnej odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń

- (12) W liście uzupełniającym załączonym do pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń przedsiębiorstwu Qualcomm wyznaczono termin czterech miesięcy na udzielenie pisemnej odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń. Termin ten wyznaczono ze szczególnym uwzględnieniem rozmiaru i charakteru akt sprawy, treści pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń oraz faktu, że w dniu przyjęcia pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń przyjęto także skierowane do przedsiębiorstwa Qualcomm pisemne zgłoszenie zastrzeżeń w sprawie AT.40220 – Qualcomm (wypłaty z tytułu wyłączności). Bieg terminu dla sprawy AT.39711 miał się co do zasady rozpocząć w dniu udzielenia dostępu do akt. Na wniosek przedsiębiorstwa Qualcomm DG ds. Konkurencji przesunęła termin udzielenia pisemnej odpowiedzi przez to przedsiębiorstwo na dzień 6 maja 2016 r.

- (13) W skierowanym do mnie piśmie z dnia 18 kwietnia 2016 r., o którym mowa w pkt (11) powyżej, przedsiębiorstwo Qualcomm zakwestionowało zmieniony termin 6 maja 2016 r., dążąc w efekcie do uzyskania dodatkowego czasu. W skierowanej do przedsiębiorstwa Qualcomm wiadomości e-mail z dnia 29 kwietnia 2016 r. zawiesiłem bieg terminu na złożenie przez Qualcomm pisemnej odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń.

- (14) Decyzją z dnia 13 lipca 2016 r. (zob. pkt (11) powyżej) uchyliłem przedmiotowe zawieszenie i wyznaczyłem nowy termin udzielenia przez Qualcomm pisemnej odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń na dzień 15 sierpnia 2016 r. W tym właśnie dniu przedsiębiorstwo Qualcomm przedłożyło swoją pisemną odpowiedź na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń („odpowiedź na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń”).

3.3. Pierwsze złożenie ustnych wyjaśnień na spotkaniu wyjaśniającym

- (15) W dniu 10 listopada 2016 r. przedsiębiorstwo Qualcomm przedstawiło swoje argumenty, składając ustne wyjaśnienia na spotkaniu wyjaśniającym, o którego zwołanie wnioskowało w swojej odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń⁽⁹⁾.

⁽⁸⁾ Zgodnie z wymogami określonymi w orzecznictwie, w szczególności w wyroku z dnia 24 czerwca 1986 r. w sprawie Akzo Chemie przeciwko Komisji, 53/85, EU:C:1986:256, pkt 30 i 31.

⁽⁹⁾ W spotkaniu uczestniczyło również przedsiębiorstwo Nvidia/Icera.

4. Zainteresowana osoba trzecia

- (16) W maju 2016 r. – zgodnie z art. 27 ust. 3 rozporządzenia nr 1/2003, art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 773/2004 i art. 5 decyzji 2011/695/UE – dopuściłem do postępowania w sprawie AT.39711 zainteresowaną osobę trzecią. W lipcu 2016 r., zgodnie z art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 773/2004, DG ds. Konkurencji pisemnie poinformowała zainteresowaną osobę trzecią o charakterze i przedmiocie postępowania ⁽¹⁰⁾ oraz wyznaczyła termin, w którym osoba ta mogła przedstawić swoje stanowisko na piśmie. W sierpniu 2016 r. zainteresowana osoba trzecia w wiadomości e-mail powiadomiła DG ds. Konkurencji, że nie zgłasza żadnych uwag. Zainteresowana osoba trzecia nie złożyła wniosku o udział w składaniu ustnych wyjaśnień na spotkaniu wyjaśniającym i nie brała dalszego udziału w postępowaniu w sprawie AT.39711.

5. Dalsze czynności w ramach postępowania przygotowawczego i powiązane postępowanie sporne

- (17) Po pierwszym złożeniu ustnych wyjaśnień na spotkaniu wyjaśniającym przez przedsiębiorstwo Qualcomm Komisja podjęła dalsze czynności w ramach postępowania przygotowawczego w świetle pisemnej i ustnej odpowiedzi tego przedsiębiorstwa na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń.
- (18) W szczególności w dniu 30 stycznia 2017 r. Komisja wystosowała do przedsiębiorstwa Qualcomm wezwanie do udzielenia informacji zgodnie z art. 18 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003. Przedsiębiorstwo Qualcomm nie udzieliło odpowiedzi na to wezwanie. W dniu 31 marca 2017 r. Komisja wezwała do udzielenia tych informacji w drodze decyzji, zgodnie z art. 18 ust. 3 wspomnianego rozporządzenia („decyzja zawierająca wezwanie do udzielenia informacji”). W 2017 r. Komisja wystosowała również wezwania do udzielenia informacji do przedsiębiorstwa Nvidia i dwóch osób trzecich.
- (19) W piśmie z dnia 10 kwietnia 2017 r. przedsiębiorstwo Qualcomm zwróciło się o przedłużenie terminu na ustosunkowanie się do decyzji zawierającej wezwanie do udzielenia informacji do dnia 28 lipca 2017 r. W dniu 26 kwietnia 2017 r. DG ds. Konkurencji odrzuciła argumenty zawarte w piśmie, jednak „z grzeczności” zezwoliła przedsiębiorstwu Qualcomm na udzielenie odpowiedzi na niektóre pytania zawarte w decyzji zawierającej wezwanie do udzielenia informacji do dnia 26 maja 2017 r., natomiast w odniesieniu do pozostałych pytań określonych w tej decyzji – do dnia 9 czerwca 2017 r.
- (20) W dniu 8 maja 2017 r. przedsiębiorstwo Qualcomm zakwestionowało te terminy na podstawie art. 4 ust. 2 lit. c) decyzji 2011/695/UE. Decyzją z dnia 15 maja 2017 r. zmieniłem je odpowiednio na dni 16 i 30 czerwca 2017 r. Przedsiębiorstwo Qualcomm udzieliło merytorycznej odpowiedzi na decyzję zawierającą wezwanie do udzielenia informacji, dochowując tych zmienionych terminów.
- (21) Następnie Komisja skierowała do przedsiębiorstwa Qualcomm pytania wyjaśniające. W dniu 10 listopada 2017 r. Komisja wystosowała też do przedsiębiorstwa Qualcomm dodatkowe wezwanie do udzielenia informacji zgodnie z art. 18 ust. 2 rozporządzenia nr 1/2003.
- (22) W dniu 13 czerwca 2017 r. przedsiębiorstwo Qualcomm złożyło wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji zawierającej wezwanie do udzielenia informacji i zwróciło się o zastosowanie środków tymczasowych ograniczających wykonywanie decyzji zawierającej wezwanie do udzielenia informacji do czasu rozpatrzenia tego wniosku. W lipcu 2017 r. prezes Sądu oddalił wniosek o zastosowanie środków tymczasowych ⁽¹¹⁾. W kwietniu 2019 r. Sąd oddalił złożony przez Qualcomm wniosek o stwierdzenie nieważności ⁽¹²⁾.

6. Uzupełniające pisemne zgłoszenie zastrzeżeń

- (23) W dniu 19 lipca 2018 r. Komisja przyjęła dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń skierowane do przedsiębiorstwa Qualcomm („dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń”). W dodatkowym pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń stwierdzono przede wszystkim, że przedsiębiorstwo Qualcomm stosowało praktyki rażącego zaniżania cen przez krótszy okres, niż wskazano w pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń, oraz przyjęto w nim skorygowaną metodę porównywania cen i kosztów przedsiębiorstwa Qualcomm w odniesieniu do domniemanej drapieżnej sprzedaży będącej przedmiotem postępowania.

6.1. Dostęp do akt w następstwie dodatkowego pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń

- (24) W dniu 31 lipca 2018 r. DG ds. Konkurencji przekazała przedsiębiorstwu Qualcomm elektroniczne urządzenie pamięciowe zawierające kopie dostępnych dokumentów, które zostały włączone do akt postępowania wyjaśniającego Komisji po przyjęciu pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń.

⁽¹⁰⁾ Przedstawiając jej niepoufne streszczenie pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń.

⁽¹¹⁾ Postanowienie z dnia 12 lipca 2017 r., Qualcomm i Qualcomm Europe przeciwko Komisji, T-371/17 R, EU:T:2017:485.

⁽¹²⁾ Wyrok z dnia 9 kwietnia 2019 r., Qualcomm i Qualcomm Europe przeciwko Komisji, T-371/17, EU:T:2019:232.

- (25) Pismem skierowanym do DG ds. Konkurencji z dnia 8 sierpnia 2018 r. przedsiębiorstwo Qualcomm zwróciło się między innymi o udzielenie dalszego dostępu do dokumentów, które należały do akt postępowania wyjaśniającego w momencie przyjęcia pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń, ale których ze względu na upływ czasu nie można było – zdaniem przedsiębiorstwa Qualcomm – dłużej uznawać za dokumenty zawierające faktycznie informacje poufne. Pismem z dnia 14 sierpnia 2018 r. DG ds. Konkurencji odrzuciła ten wniosek. Odniosła się ona również do pozostałych kwestii poruszonych w piśmie przedsiębiorstwa Qualcomm z dnia 8 sierpnia 2018 r.
- (26) W dniu 19 września 2018 r. otrzymałem od przedsiębiorstwa Qualcomm uzasadniony wniosek o dalszy dostęp do akt sprawy. Wniosek ten istotnie różnił się jednak od ogólniejszego wniosku skierowanego do DG ds. Konkurencji w dniu 8 sierpnia 2018 r. (zob. pkt (25) powyżej). W świetle art. 3 ust. 7 i art. 7 ust. 1 decyzji 2011/295/UE uznałem, że wniosek przedsiębiorstwa Qualcomm z dnia 19 września 2018 r. nie spełnia jeszcze odpowiednich przesłanek, abym mógł go niezależnie rozpatrzyć. W dniu 21 września 2018 r. w wiadomości e-mail poinformowałem przedsiębiorstwo Qualcomm, że przekazałem odnośny wniosek DG ds. Konkurencji.
- (27) W dniu 28 września 2018 r. DG ds. Konkurencji odpowiedziała na pismo przedsiębiorstwa Qualcomm z dnia 19 września 2018 r. DG ds. Konkurencji udzieliła w szczególności dalszego dostępu do większości dokumentów wymienionych przez Qualcomm i wyjaśniła, że zaciemnienie niektórych elementów w oryginalnych wersjach niektórych dokumentów włączonych do akt postępowania wyjaśniającego związane jest z faktem powołania się przez przedsiębiorstwo Nvidia na prawniczą tajemnicę zawodową („prawnicza tajemnica zawodowa”).
- (28) Pismem skierowanym do DG ds. Konkurencji z dnia 4 października 2018 r. przedsiębiorstwo Qualcomm wniosło szereg skarg związanych w dużej mierze z wyjaśnieniami DG ds. Konkurencji z dnia 28 września 2018 r. dotyczącymi powoływania się przez przedsiębiorstwo Nvidia na prawniczą tajemnicę zawodową. DG ds. Konkurencji udzieliła odpowiedzi pismem z dnia 9 października 2018 r.
- (29) W dniu 12 października 2018 r. przedsiębiorstwo Qualcomm wystosowało do mnie zasadniczo trzy postulaty: (i) abym polecił DG ds. Konkurencji „potwierdzić, czy ustaliła, czy [...] zaciemnienie niektórych fragmentów w [określonych dokumentach] opiera się na uzasadnionych przesłankach dotyczących obowiązku zachowania prawniczej tajemnicy zawodowej [...]”; (ii) aby udzielić przedsiębiorstwu Qualcomm „dostępu do wersji niepozbawionych informacji poufnych” określonych dokumentów, których wersje pozbawione informacji poufnych były już w posiadaniu tego przedsiębiorstwa; oraz (iii) abym polecił DG ds. Konkurencji „ustosunkować się do wniosku przedsiębiorstwa Qualcomm o dostarczenie wszelkich dokumentów, które, wbrew informacjom zawartym w wykazie [akt], w rzeczywistości były dostępne”.
- (30) W decyzji z dnia 7 listopada 2018 r. wyjaśniłem, że pierwszy postulat przedsiębiorstwa Qualcomm opisany w pkt (29) powyżej nie dotyczył dostępu do akt oraz że urzędnik przeprowadzający spotkanie wyjaśniające nie ma mocy decyzyjnej, aby wydać takie polecenie. W odniesieniu do drugiego postulatu opisanego w pkt (29) powyżej uznałem, że został on zrealizowany do czasu wydania tej decyzji, ponieważ do tego momentu obydwie zainteresowane osoby trzecie wycofały swoje odpowiednie wnioski o zachowanie poufności. Przychyliłem się do trzeciego postulatu przedsiębiorstwa Qualcomm. W rezultacie w dniu 8 listopada 2018 r. DG ds. Konkurencji wystosowała do przedsiębiorstwa Qualcomm pismo uzupełniające, w którym wyjaśniła zasadniczo, że wykaz akt postępowania wyjaśniającego był prawidłowy.

6.2. Termin na udzielenie przez Qualcomm pisemnej odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń

- (31) Początkowo Komisja wyznaczyła przedsiębiorstwu Qualcomm termin ośmiu tygodni na udzielenie pisemnej odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń. W dniu 2 sierpnia 2018 r. przedsiębiorstwo Qualcomm zwróciło się do DG ds. Konkurencji o przedłużenie terminu o „co najmniej [...] trzy miesiące, licząc od dnia roboczego następującego po udzieleniu faktycznego dostępu do akt”. Pismem z dnia 9 sierpnia 2018 r. DG ds. Konkurencji „z grzeczności” przyznała przedsiębiorstwu Qualcomm przedłużenie terminu o dwa tygodnie, przesuując go na dzień 10 października 2018 r.
- (32) W dniu 14 sierpnia 2018 r. przedsiębiorstwo Qualcomm, nieusatysfakcjonowane przyznanym mu przedłużeniem terminu, na podstawie art. 9 decyzji 2011/695/UE wystąpiło o „przedłużenie terminu do dnia 23 grudnia 2018 r.”. Decyzją z dnia 20 sierpnia 2018 r. urzędnik przeprowadzający spotkanie wyjaśniające ⁽¹³⁾ wyznaczył nowy termin na dzień 22 października 2018 r.
- (33) Przedsiębiorstwo Qualcomm przedłożyło swoją pisemną odpowiedź na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń („odpowiedź na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń”) właśnie w tym dniu, dochowując zmienionego terminu.

⁽¹³⁾ Pod moją nieobecność decyzję tę podjął W. Wils.

6.3. Drugie złożenie ustnych wyjaśnień na spotkaniu wyjaśniającym i kwestie powiązane

- (34) W swojej odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń przedsiębiorstwo Qualcomm zwróciło się o możliwość złożenia ustnych wyjaśnień na spotkaniu wyjaśniającym.
- (35) Drugie spotkanie wyjaśniające wstępnie zaplanowano na wtorek, dnia 11 grudnia 2018 r. W piątek, dnia 7 grudnia 2018 r., przedsiębiorstwo Qualcomm zwróciło się o przesunięcie terminu tego spotkania wyjaśniającego na początek stycznia 2019 r. W świetle szczególnych powodów przedstawionych przez Qualcomm przesunąłem termin spotkania wyjaśniającego na dzień 10 stycznia 2019 r. W dniu 19 grudnia 2018 r. urzędnik przeprowadzający spotkanie wyjaśniające odrzucił kolejny wniosek przedsiębiorstwa Qualcomm o przesunięcie terminu spotkania wyjaśniającego na kolejny tydzień w styczniu 2019 r. ⁽¹⁴⁾ W związku z tym drugie spotkanie wyjaśniające odbyło się w dniu 10 stycznia 2019 r.
- (36) W dniu 25 kwietnia 2019 r. przedsiębiorstwo Qualcomm z własnej inicjatywy przesłało Komisji „uwagi uzupełniające do ustnych wyjaśnień złożonych na [drugim] spotkaniu wyjaśniającym”.

7. Pismo przedstawiające okoliczności faktyczne

- (37) W dniu 22 lutego 2019 r. Komisja wystosowała do przedsiębiorstwa Qualcomm „pismo przedstawiające okoliczności faktyczne”. Dokument ten („pismo przedstawiające okoliczności faktyczne”) miał na celu: (i) udzielenie przedsiębiorstwu Qualcomm wyjaśnień dotyczących niektórych elementów zawartych w dodatkowym pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń, które przedsiębiorstwo to zakwestionowało w odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń; (ii) poinformowanie przedsiębiorstwa Qualcomm o istniejących wcześniej dowodach, do których nie odniesiono się wyraźnie ani w pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń, ani w dodatkowym pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń; oraz (iii) zwrócenie uwagi przedsiębiorstwa Qualcomm na drobne aktualizacje analizy cenowo-kosztowej zamieszczonej w dodatkowym pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń.

7.1. Dostęp do akt w związku z pismem przedstawiającym okoliczności faktyczne

- (38) Do pisma przedstawiającego okoliczności faktyczne dołączono załącznik, w którym zamieszczono „dostępne wersje wszystkich dokumentów świadczących o kontaktach z osobami trzecimi, włączonych do akt sprawy od czasu przyjęcia dodatkowego pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń, których wcześniej nie przekazano przedsiębiorstwu Qualcomm, oraz dwa inne dokumenty”.
- (39) Jednym z tych „dwóch innych dokumentów” była oryginalna (nieokrojona) wersja arkusza kalkulacyjnego („pełna wersja arkusza kalkulacyjnego”), którego autor wycofał wnioski o zachowanie poufności jeszcze przed moją decyzją wskazaną w pkt (30) powyżej, ale który z powodu „błędu podczas wysyłki” wysłano do przedsiębiorstwa Qualcomm w dniu 19 października 2018 r. w jego poprzedniej wersji okrojonej, a nie w pełnej wersji oryginalnej (zob. również pkt (53) i (54) poniżej).

7.2. Termin udzielenia odpowiedzi na pismo przedstawiające okoliczności faktyczne

- (40) Pierwotny termin udzielenia odpowiedzi na pismo przedstawiające okoliczności faktyczne wyznaczono na dzień 12 marca 2019 r. Pismem do przedsiębiorstwa Qualcomm z dnia 8 marca 2019 r. DG ds. Konkurencji „z grzeczności” zmieniła ten termin na piątek, dnia 22 marca 2019 r., chociaż uznała argumenty przedstawione we wniosku o przedłużenie złożonym przez to przedsiębiorstwo dnia 1 marca 2019 r. za bezzasadne.
- (41) W wiadomości e-mail z dnia 12 marca 2019 r. odrzuciłem wniosek przedsiębiorstwa Qualcomm z dnia 8 marca 2019 r. o przedłużenie terminu na udzielenie odpowiedzi na pismo przedstawiające okoliczności faktyczne do dnia 9 kwietnia 2019 r.
- (42) DG ds. Konkurencji uwzględniła następnie wniosek przedsiębiorstwa Qualcomm z dnia 19 marca 2019 r., zezwalając temu przedsiębiorstwu na przedstawienie uwag do pisma przedstawiającego okoliczności faktyczne do poniedziałku, dnia 25 marca 2019 r. Przedsiębiorstwo Qualcomm przedstawiło swoje uwagi w niedzielę, dnia 24 marca 2019 r.

⁽¹⁴⁾ Pod moją nieobecność decyzję tę podjął W. Wils.

7.3. **Odrzucenie wniosku przedsiębiorstwa Qualcomm o możliwość złożenia ustnych wyjaśnień na trzecim spotkaniu wyjaśniającym**

- (43) W swoich uwagach do pisma przedstawiającego okoliczności faktyczne przedsiębiorstwo Qualcomm utrzymywało między innymi, że pismo przedstawiające okoliczności faktyczne „zasadniczo nie jest pismem przedstawiającym okoliczności faktyczne”, lecz „kolejnym pisemnym zgłoszeniem zastrzeżeń”. W przypisie do tych uwag przedsiębiorstwo Qualcomm wystąpiło w związku z tym z wnioskiem o zwołanie kolejnego spotkania wyjaśniającego.
- (44) W wiadomości e-mail do przedsiębiorstwa Qualcomm z dnia 26 kwietnia 2019 r. odrzuciłem ten zarzut oraz wniosek ⁽¹⁵⁾.

8. Kwestie proceduralne podnoszone przez Qualcomm

8.1. **Zarzut niewłaściwego wyznaczenia terminów**

8.1.1. *Termin udzielenia odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń*

- (45) W odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń zarzucono między innymi, że przedłużony termin na udzielenie na piśmie odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń był niewystarczający, aby umożliwić przedsiębiorstwu Qualcomm udzielenie satysfakcjonującej odpowiedzi. Przedsiębiorstwo Qualcomm w szczególności argumentowało, że konieczność przygotowania kontrargumentów w czasie, który w odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń określono jako „ilość dodatkowego czasu przyznanego przez urzędnika przeprowadzającego spotkanie wyjaśniające na odpowiedź na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń po »ponownym uruchomieniu zegara« w dniu 13 lipca 2016 r.”, była nieproporcjonalna i sprzeczna z podstawowymi zasadami prawa Unii, takimi jak prawo do obrony i zasada równości stron.
- (46) Jak wynika z pkt (9)–(14) powyżej i wbrew temu, co sugerowano w odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń, przedsiębiorstwo Qualcomm miało ostatecznie ponad osiem miesięcy na przygotowanie odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń. Termin ten wydaje się wystarczająco długi, aby przedsiębiorstwo Qualcomm mogło skutecznie skorzystać ze swojego prawa do bycia wysłuchanym na piśmie ⁽¹⁶⁾, mając na uwadze konieczność zapobiegania przewlekłości postępowania ⁽¹⁷⁾ i niezależnie od faktu, że przez ponad sześć z tych ośmiu miesięcy przedsiębiorstwo Qualcomm przygotowywało również odpowiedź na odrębne pisemne zgłoszenie zastrzeżeń w sprawie AT.40220 – Qualcomm (wypłaty z tytułu wyłączności), które przyjęto tego samego dnia co przedmiotowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń.
- (47) Sugerowany w odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń niewłaściwy i „nieproporcjonalny” charakter terminu na udzielenie odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń opiera się na sugestii, że przedsiębiorstwo Qualcomm mogło rozpocząć prace nad odpowiedzią na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń dopiero po uchyleniu przeze mnie zawieszenia terminu na udzielenie odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń w dniu 13 lipca 2016 r. Przedsiębiorstwo Qualcomm mogło jednak rozpocząć i kontynuować prace nad przygotowaniem odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń od momentu otrzymania pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń na początku grudnia 2015 r.

8.1.2. *Termin udzielenia odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń*

- (48) W odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń przedsiębiorstwo Qualcomm podniosło, że całkowity czas, jaki Komisja przyznała mu na przygotowanie odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń, był „niewystarczający i nieproporcjonalny”. W odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń nie sprecyzowano jednak, na jakiej podstawie przedsiębiorstwo Qualcomm uznało, że zmieniony termin na udzielenie odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń był „niewystarczający” lub że naruszono przysługujące temu przedsiębiorstwu prawo do obrony. W decyzji o przedłużeniu terminu z dnia 20 sierpnia 2018 r., o której mowa w pkt (32) powyżej, urzędnik przeprowadzający spotkanie wyjaśniające uwzględnił już stopień zmian w sprawie AT.39711 wprowadzonych na podstawie dodatkowego pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń. W odniesieniu do sugestii przedsiębiorstwa Qualcomm, że okres przyznany na udzielenie odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń był „nieproporcjonalny”, samo przedstawione w odpowiedzi przedsiębiorstwa Qualcomm na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń zestawienie opisu kroków podjętych w celu dochowania tego terminu oraz czasu pomiędzy pierwszym spotkaniem wyjaśniającym a przyjęciem dodatkowego pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń nie dowodzi, co przedsiębiorstwo Qualcomm uznało za niezgodny z prawem brak proporcjonalności pomiędzy czasem przyznanym na udzielenie odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń a czasem, którego Komisja potrzebowała na podjęcie wszystkich kroków prowadzących do wydania dodatkowego pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń.

⁽¹⁵⁾ W przeciwieństwie do (dodatkowego) pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń pismo przedstawiające okoliczności faktyczne nie umożliwia jego adresatom sformułowania odpowiedzi w postaci pisemnych argumentów i przedstawienia tej odpowiedzi podczas składania ustnych wyjaśnień na spotkaniu wyjaśniającym.

⁽¹⁶⁾ Do dnia 8 lipca 2016 r. przedsiębiorstwo Qualcomm otrzymało sukcesywnie dostęp do wszystkich dodatkowych materiałów należących do akt, do których – jak stwierdziłem w decyzji z dnia 13 lipca 2016 r. – przedsiębiorstwu temu przysługiwał dostęp.

⁽¹⁷⁾ Konieczność ta stanowi jedną z kwestii, które, zgodnie z art. 9 ust. 1 decyzji 2011/695/UE, urzędnik przeprowadzający spotkanie wyjaśniające powinien rozważyć przy rozstrzygnięciu, czy przedłużenie terminu na udzielenie pisemnej odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń jest niezbędne.

8.2. Dostęp do akt

8.2.1. Dostęp do akt w następstwie pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń

(49) W swojej odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń przedsiębiorstwo Qualcomm wyraziło niezadowolenie z liczby wynikających z konieczności zachowania poufności zaciemnień niektórych elementów w dokumentach, które początkowo dostarczono temu przedsiębiorstwu w celu zapewnienia mu dostępu do akt. W odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń przyznano jednak, że „[w] następstwie przeprowadzonej przez urzędnika przeprowadzającego spotkanie wyjaśniające weryfikacji [prowadzącej do podjęcia przez mnie decyzji z dnia 13 lipca 2016 r.] przedsiębiorstwo Qualcomm otrzymało dodatkowe, mniej okrojone wersje dokumentów należących do akt sprawy”. W odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń zasadniczo uznano również, że w toku wspomnianej weryfikacji rozwiązano kwestię zasadności wniosków o zachowanie poufności złożonych przez osoby trzecie w odniesieniu do tych dokumentów.

8.2.2. Dostęp do akt w następstwie dodatkowego pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń

(50) W odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń stwierdzono, że naruszenie prawa przedsiębiorstwa Qualcomm do obrony – wynikające z tego, co przedsiębiorstwo to uznało za niewystarczający okres na udzielenie odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń (zob. pkt (48) powyżej) – zostało „pogłębione za sprawą licznych problemów z dostępem do akt, z których niektóre pozostały/pozostają nierozwiązane”.

(51) Nie ma jasności, jakie problemy związane z dostępem do akt przedsiębiorstwo Qualcomm uznało za „nierozwiązane”. W odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń nie poruszono żadnej kwestii, której Komisja nie rozwiązała przed złożeniem przez Qualcomm odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń. Zasadniczo w odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń zawarto po prostu śmiałe stwierdzenie, że w połączeniu z tym, co przedsiębiorstwo Qualcomm uznało za nieodpowiedni okres na udzielenie odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń, problemy związane z dostępem do akt, które opisano w odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń, w sposób poważny i nieodwracalny ograniczyły zdolność przedsiębiorstwa Qualcomm do obrony.

8.2.3. Opóźnienie w przekazaniu pełnej wersji arkusza kalkulacyjnego

(52) W odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń zasugerowano, że pełna wersja dokumentu, który określono jako „kluczowy”, została nieprawidłowo udostępniona przedsiębiorstwu Qualcomm zaledwie na jeden dzień roboczy przed upływem terminu na udzielenie odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń. Podstawowy argument merytoryczny przedstawiony w odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń, który miał się opierać na tej wersji dokumentu, mógłby jednak równie dobrze opierać się na wcześniej dostępnej, okrojonej wersji tego dokumentu.

(53) Później okazało się bowiem, że argument ten faktycznie opierał się na wcześniej dostępnej, okrojonej wersji. Wynika to z faktu, że przedmiotowy dokument jest pełną wersją arkusza kalkulacyjnego, który – jak wskazano w pkt (39) powyżej – przesłano w wersji oryginalnej przedsiębiorstwu Qualcomm dopiero po przedstawieniu odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń.

(54) Według odpowiedzi przedsiębiorstwa Qualcomm na pismo przedstawiające okoliczności faktyczne „opóźnienie” w przekazaniu pełnej wersji arkusza kalkulacyjnego naruszyło przysługujące temu przedsiębiorstwu prawo do obrony. Zważywszy jednak na fakt, że na żadnym etapie przedsiębiorstwo Qualcomm nie zgłaszało uwag związanych konkretnie z informacjami utajnionymi w poprzednio dostępnej wersji tego dokumentu, twierdzenie to jest bezpodstawne.

8.3. Zarzut nieprzeprowadzenia właściwego i terminowego postępowania wyjaśniającego

(55) W odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń zarzucono, że postępowanie wyjaśniające Komisji było prowadzone nieprawidłowo i nosiło znamiona przewlekłości, co wpłynęło negatywnie na zdolność przedsiębiorstwa Qualcomm do odpowiedniej obrony.

- (56) Fakt, czy czas trwania postępowania administracyjnego jest rozsądny, powinien w stosownych przypadkach podlegać ocenie sądów UE w świetle szczególnych okoliczności konkretnej sprawy, a zwłaszcza jej kontekstu, poszczególnych przeprowadzonych etapów postępowania, złożoności sprawy, jej znaczenia dla poszczególnych stron, a także zachowania zainteresowanej strony oraz Komisji⁽¹⁸⁾. Powyższy wykaz kryteriów nie jest jednak wyczerpujący, a ocena rozsądnego charakteru czasu trwania postępowania nie wymaga systematycznej analizy okoliczności sprawy w świetle każdego z nich, jeżeli czas ten wydaje się uzasadniony w świetle jednego z tych kryteriów. Celem tych kryteriów jest ustalenie, czy czas poświęcony na rozpatrzenie sprawy jest uzasadniony. Złożoność sprawy lub opieszałość zainteresowanej strony można zatem uznać za przesłanki usprawiedliwiające czas trwania postępowania, który na pierwszy rzut oka może wydawać się zbyt długi⁽¹⁹⁾.
- (57) Do celów niniejszej sprawy nie wydaje mi się, aby czas trwania postępowania naruszył możliwość skutecznego korzystania przez przedsiębiorstwo Qualcomm z przysługującego mu prawa do obrony. Sprawa od samego początku była między innymi techniczna i stosunkowo złożona. Jak wynika z pkt (2)–(4) powyżej, w skardze wniesionej do Komisji w 2009 r. i zmienionej w 2010 r. przedsiębiorstwo Qualcomm zarzucano nadużycia pod wieloma różnymi względami, jednak dopiero w 2012 r. domniemane praktyki rażącego zaniżania cen wysunęły się na pierwszy plan zarzutów podnoszonych przez skarżącego i postępowania wyjaśniającego Komisji. Skargi przedsiębiorstwa Qualcomm sugerujące, że upływ czasu utrudnił mu obronę, są rozpatrywane w świetle faktu, że – jak już w kontekście sprawy AT.39711 zauważył Sąd (zob. pkt (22) powyżej) – ponieważ od dnia 7 czerwca 2010 r. przedsiębiorstwo Qualcomm otrzymywało wezwania do udzielenia informacji na podstawie art. 18 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 1/2003, co najmniej od tego dnia na przedsiębiorstwie tym spoczywał obowiązek dołożenia należytej staranności w celu podjęcia wszystkich odpowiednich kroków, aby zachować takie dowody, co do których można zasadnie oczekiwać, że będą znajdować się w jego posiadaniu⁽²⁰⁾. W każdym razie nie wydaje się, aby upływ czasu nadmiernie utrudnił przedsiębiorstwu Qualcomm prowadzenie obrony. Przykładowo, krytyka wyrażona przez Qualcomm w wykonaniu przysługującego mu prawa do bycia wysłuchanym w odniesieniu do pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń doprowadziła Komisję do bardziej precyzyjnego zbadania sprawy, na co zezwala odpowiednie orzecznictwo (zob. pkt (59) poniżej). Z kolei sporządzenie dodatkowego pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń i wysłuchanie odpowiedzi przedsiębiorstwa Qualcomm na to zgłoszenie w sposób nieunikniony wydłużyło czas trwania postępowania, nie prowadząc jednak do przewlekłości postępowania.

8.4. Zarzuty stronniczości strony oskarżycielskiej i niesprawiedliwości postępowania wyjaśniającego

- (58) Zawarte w odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń twierdzenie, że przedsiębiorstwo Qualcomm miało uzasadnione oczekiwania, iż (i) Komisja zakończy wyjaśnianie okoliczności sprawy do czasu wydania pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń; oraz (ii) Komisja zakończy postępowanie wyjaśniające po pierwszym złożeniu przez Qualcomm ustnych wyjaśnień na spotkaniu wyjaśniającym, stanowi zarzut, że dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń jest „wynikiem wyraźnej stronniczości strony oskarżycielskiej”. Według przedsiębiorstwa Qualcomm Komisja po pierwszym spotkaniu wyjaśniającym sięgnęła po środki dowodowe o charakterze rozpoznawczym (ang. *fishing expedition*), zamiast zakończyć postępowanie wyjaśniające po tym, jak przedsiębiorstwo Qualcomm podważyło zasadność pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń. W podobnym duchu (i) w odpowiedzi przedsiębiorstwa Qualcomm na pismo przedstawiające okoliczności faktyczne stwierdzono, że sprawa przeciwko temu przedsiębiorstwu jest wynikiem stronniczego i niesprawiedliwego postępowania wyjaśniającego; oraz (ii) we „wnioskach uzupełniających” przedsiębiorstwa Qualcomm, wspomnianych w pkt (36) powyżej, podano w wątpliwość obiektywność drugiego spotkania wyjaśniającego i postępowania wyjaśniającego w sprawie AT.39711 w ogólniejszym ujęciu.
- (59) Zarzuty przedsiębiorstwa Qualcomm dotyczące uzasadnionych oczekiwań są bezpodstawne. Ponadto fakt, że Komisja prowadziła dalsze postępowanie wyjaśniające po pierwszym spotkaniu wyjaśniającym – w szczególności w świetle kwestii podniesionych przez Qualcomm w odpowiedzi na pisemne zgłoszenie zastrzeżeń – sam w sobie nie świadczy o stronniczości strony oskarżycielskiej. Z orzecznictwa wynika bowiem, że ze względu na fakt, iż Komisja musi wziąć pod uwagę informacje wynikające z postępowania administracyjnego, aby odstąpić od zarzutów, które okazały się bezzasadne, albo dopracować i uzupełnić swoje argumenty zarówno pod względem faktycznym, jak i prawnym, jest ona uprawniona do zmiany (określonych aspektów) rozpatrywanej sprawy, w razie potrzeby w drodze dodatkowego pisemnego zgłoszenia zastrzeżeń⁽²¹⁾. Należy również pamiętać, że w przypadku gdy sprawa opiera się na skargach formalnych, tak jak sprawa AT.39711, nie można jej po prostu umorzyć bez odrzucenia tych skarg.

⁽¹⁸⁾ Zob. w tym zakresie m.in. wyroki z dnia 15 października 2002 r., *Limburgse Vinyl Maatschappij i in. przeciwko Komisji*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P do C-252/99 P i C-254/99 P, EU:C:2002:582, pkt 187, oraz wyrok z dnia 8 września 2016 r., *Merck przeciwko Komisji*, T-470/13, EU:T:2016:452, pkt 471.

⁽¹⁹⁾ Zob. wyrok z dnia 15 października 2002 r., *Limburgse Vinyl Maatschappij i in. przeciwko Komisji*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P do C-252/99 P i C-254/99 P, EU:C:2002:582, pkt 188.

⁽²⁰⁾ Zob. wyrok z dnia 9 kwietnia 2019 r., *Qualcomm i Qualcomm Europe przeciwko Komisji*, T-371/17, EU:T:2019:232, pkt 136.

⁽²¹⁾ Zob. w szczególności wyrok z dnia 14 lipca 1972 r., *Bayer przeciwko Komisji*, 51/69, EU:C:1972:72, pkt 11; wyrok z dnia 11 listopada 1981 r., *IBM przeciwko Komisji*, 60/81, EU:C:1981:264, pkt 18; wyrok z dnia 21 września 2006 r., *JCB Service przeciwko Komisji*, C-167/04 P, EU:C:2006:594, pkt 100 i 101; oraz wyrok z dnia 13 lipca 2011 r., *Polimeri Europe przeciwko Komisji*, T-59/07, EU:T:2011:361, pkt 73.

8.5. Zarzuty, że dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń stanowi nadużycie uprawnień Komisji i narusza obowiązek dobrej administracji

- (60) Jak wynika z odpowiedzi na dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń, ponieważ dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń „jest wynikiem nieprawidłowo prowadzonego postępowania i stronniczości strony oskarżycielskiej”, nosi ono znamiona „nadużycia uprawnień dochodzeniowych Komisji”. Podobnie przedsiębiorstwo Qualcomm utrzymywało, że Komisja naruszyła ciążący na niej obowiązek dobrej administracji w rozumieniu art. 41 karty, ponieważ dodatkowe pisemne zgłoszenie zastrzeżeń jest dowodem niewłaściwego administrowania i wynikiem stronniczości strony oskarżycielskiej.
- (61) Z powyższych pkt (45)–(59) wynika, że zarzuty przedsiębiorstwa Qualcomm dotyczące niewłaściwego administrowania i stronniczości strony oskarżycielskiej nie są przekonujące. W związku z tym powyższe dodatkowe zarzuty również nie są przekonujące.

Uwagi podsumowujące

- (62) W świetle uwag zgłoszonych przez Qualcomm w projekcie decyzji uznaje się między innymi, że przedsiębiorstwo to dopuściło się naruszenia o krótszym czasie trwania, niż zarzucano w pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń.
- (63) Zgodnie z art. 16 decyzji 2011/695/UE zbadalem, czy projekt decyzji dotyczy jedynie zastrzeżeń, w stosunku do których przedsiębiorstwo Qualcomm miało możliwość przedstawienia swojego stanowiska. Stwierdzam, że tak istotnie jest.
- (64) Ogólnie uważam, że w niniejszej sprawie przestrzegano skutecznego wykonywania praw procesowych.

Bruksela, dnia 16 lipca 2019 r.

Joos STRAGIER
